

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

SYLABUS ZAJĘĆ Informacje ogólne

Nazwa zajęć: EMPATIA W MEDYCYNIE	
Rodzaj ZAJĘĆ	Obieralny
Wydział PUM	Wydział Medycyny
Kierunek studiów	Kierunek Lekarski
Specjalność	-
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Forma studiów	stacjonarne/niestacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	Rok I, semestr 1 i 2
Liczba przypisanych punktów ECTS	1
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	wykłady: 20h (10/10)
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się *	☒ zaliczenie na ocenę: ☐ opisowe ☐ testowe ☐ praktyczne ☒ ustne ☐ zaliczenie bez oceny ☐ egzamin końcowy: ☐ opisowy ☐ testowy ☐ praktyczny ☐ ustny
Kierownik jednostki	dr hab. n. med. Aleksandra Kładna
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr hab. n. med. Aleksandra Kładna e-mail: zhmel@pum.edu.pl, tel. 091 48 008 21
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Zakład Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej PUM, zhmel@pum.edu.pl, tel. 091 48 008 21
Strona internetowa jednostki	https://www.pum.edu.pl/studenci/informacje_z_jednostek/wfbmiml/zaklad_historii_medycyny_i_etyki_lekarskiej/
Język prowadzenia zajęć	polski

* zaznaczyć odpowiednio, zmieniając ☐ na ☒

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		Przygotowanie studenta do zawodu lekarza poprzez: 1) Poznanie starożytnych relacji lekarz-pacjent i ich nowożytne kontynuacje 2) Poznanie ogólnych zasad porozumiewania się międzyludzkiego, poznanie mechanizmów warunkujących ludzkie zachowania 3) Poznanie społeczne, samowiedza, atrakcyjność interpersonalna, postawy i ich zmiana, wpływ społeczny, relacje wewnątrz- i międzygrupowe. Dynamika grupy, altruizm, agresja, konflikty, dyskryminacja, niesprawiedliwość społeczna. 4) Rozwinięcie wrażliwości wobec drugiego człowieka, teoretyczne aspekty empatii 5) Rozpoznawanie trudności w komunikowaniu się na gruncie medycyny w relacji lekarz- pacjent 6) Rozwinięcie wrażliwości wobec drugiego człowieka 7) Empatyczna komunikacja z osobami niesłyszącymi, starszymi, osamotnionymi
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	brak
	Umiejętności	brak
	Kompetencji społecznych	Szacunek, odpowiedzialność za podjęte zadania, umiejętność pracy w grupie

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
Ip. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do) efektów uczenia się dla kierunku	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
W01	zna i rozumie psychofizyczny rozwój człowieka od narodzin do śmierci, z uwzględnieniem specyfiki rozwoju fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego;	D.W1	O, PS, W
W02	zna i rozumie postawy społeczne wobec choroby, niepełnosprawności i starości oraz specyficzne oddziaływanie stereotypów, uprzedzeń i dyskryminacji;	D.W5	O, PS, W
W03	zna i rozumie pojęcie empatii oraz zwroty i zachowania służące jej wyrażaniu;	D.W6	O, PS, PM
W04	zna i rozumie specyfikę i rolę komunikacji werbalnej (świadome konstruowanie komunikatów) i niewerbalnej (np. mimika, gesty, zarządzanie ciszą i przestrzenią);	D.W7	O, PS, PM
U01	potrafi przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych, w tym zaplanować i przeprowadzić proces terapeutyczny zgodnie z wartościami etycznymi oraz ideą humanizmu w medycynie;	D.U1	O, PS, PM
U02	potrafi rozwijać i udoskonalać samoświadomość, zdolność do samorefleksji i dbałość o siebie oraz zastanawiać się z innymi osobami nad własnym sposobem komunikowania się i zachowywania;	D.U7	O, PS, PM
U03	potrafi rozpoznawać własne emocje i kierować nimi w relacjach z innymi osobami w celu efektywnego wykonywania pracy mimo własnych reakcji emocjonalnych;	D.U8	O, PS, PM
U04	potrafi stosować adekwatnie do sytuacji pytania otwarte, zamknięte, parafrazę, klaryfikację, podsumowania	D.U10	O, PS, PM

	wewnętrzne i końcowe, sygnalizowanie, aktywne słuchanie (np. wychwytywanie i rozpoznawanie sygnałów wysyłanych przez rozmówcę, techniki werbalne i niewerbalne) i facylitacje (zachęcanie rozmówcy do wypowiedzi);		
U05	potrafi rozpoznawać i analizować sytuacje trudne i wyzwania związane z komunikowaniem się, w tym płacz, silne emocje, lęk, przerywanie wypowiedzi, kwestie kłopotliwe i drażliwe, milczenie, wycofanie, zachowania agresywne i roszczeniowe, oraz radzić sobie z nimi w sposób konstruktywny;	D.U12	O, PS, PM
U06	potrafi spojrzeć na sytuację z perspektywy pacjenta, budując odpowiedni kontekst rozmowy i używając metody elicytacji, a następnie uwzględnić ją w budowaniu komunikatów werbalnych.	D.U14	O, PS, PM, K ustne
K01	jest gotów do nawiązania i utrzymania głębokiego oraz pełnego szacunku kontaktu z pacjentem, a także okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	K.1	O
K02	jest gotów do kierowania się dobrem pacjenta;	K.2	O

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć							
Ip. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć					
		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning Inne formy
W01	D.W1	X					
W02	D.W5	X					
W03	D.W6	X					
W04	D.W7	X					
U01	D.U1	X					
U02	D.U7	X					
U03	D.U8	X					
U04	D.U10	X					
U05	D.U12	X					
U06	D.U14	X					
K01	K.1	X					
K02	K.2	X					

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH			
Ip. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
Semestr zimowy			
Wykłady		10h	

TK01	Starogreckie relacje lekarz-pacjent i jej nowożytne kontynuacje.	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK02	Komunikacja interpersonalna i zasady porozumiewania się międzyludzkiego.	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK03	Rozwijanie wrażliwości wobec drugiego człowieka, empatia poznawcza i emocjonalna.	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK04	Empatyczne i prawne aspekty komunikowania się w medycynie.	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK05	Rozwijanie wrażliwości studentów wobec drugiego człowieka metodą praktyczną	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
Semestr letni			
Wykłady		10h	
TK06	Wpływ sztuki na rozwój empatii (film)	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK07	Empatyczna komunikacja studentów z osobami niesłyszącymi (warsztaty praktyczne w Siedzibie Stowarzyszenia Polskiego Związku Głuchych)	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK08	Empatyczna komunikacja studentów z osobami niesłyszącymi (warsztaty praktyczne w Siedzibie Stowarzyszenia Polskiego Związku Głuchych)	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK09	Empatyczna komunikacja personelu medycznego z osobami starszymi, osamotnionymi (warsztaty praktyczne w domu seniora)	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2
TK10	Empatyczna komunikacja personelu medycznego z osobami starszymi, osamotnionymi (warsztaty praktyczne w domu seniora)	2	D.W1 D.W5 D.W6 D.W7 D.U1 D.U7 D.U8 D.U10 D.U12 D.U14 K.1 K.2

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa

1. Ziółkowska-Rudnowicz E, Kładna A. Empatia jako jedna z ważnych umiejętności klinicznych. w: A. Kładna (red.). Pielęgniarstwo. Desmurgia. Stany zagrożenia życia. Wydawnictwo PAM, Szczecin, 2007, s.9-21
2. Ziółkowska- Rudnowicz, E, Kładna A. Empatia w medycynie. Wydawnictwo PUM, Szczecin 2014
3. Barański J, Waszyński E, Steciwko A. (red.), Komunikowanie się lekarza z pacjentem, Wydawnictwo Astrum, Wrocław, 2017

Literatura uzupełniająca
1. Doliński D, Strelau J. (red.). Psychologia. Podręcznik akademicki. t. 2. Gdańsk: GWP. 2021
2. Wilczek-Rużycka E. Empatia pracowników medycznych. Wolters Kluwer Polska SA. 2017
3. Davis MH, Empatia. O umiejętności współodczuwania. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, 2001.

Nakład pracy studenta	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h] W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	20
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	
Czytanie wskazanej literatury	3
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	2
Przygotowanie do egzaminu	
Inne	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	25
Punkty ECTS	1
Uwagi	
Uwagi:	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZĆ – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta

SL – sprawozdanie laboratoryjne

SP – studium przypadku

PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej

W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć

PM – prezentacja multimedialna

i inne